

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Moșincă
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889
ISSN-L 2734 -6889

Argument

Prof. sculptor Cantemir Moșoiu

Cu ani în urma, am simțit nevoia să analizez ceea ce realizasem și realizam, atât ca profesor, cât și

ca artist plastic, sau ca membru al comunității orașului meu natal. Mi-am evaluat cu modestie meritele și munca dar, mai ales, m-am străduit să desprind ceea ce datorez celor care mi-au fost apropiați, în școlile unde am învățat, în școlile unde am predat, unor artiști mai vârstnici sau mai tineri cu care am colaborat, unor oameni care m-au sfătuit.

Cu vreun sfert de secol în urmă am ajuns la concluzia ca datorez foarte mult neamului meu, un neam robust, plin de vitalitate, un neam de oameni de calitate, pornit de la Bran, după ce viețuise acolo cu munca și cu cinste generații întregi. De la ei am moștenit robustețea fizică, sănătatea și puterea de muncă. De la ei am moștenit onestitatea, simțul de solidaritate umană, înțelegerea față de cei din jur, dragostea față de locul unde îmi câștig pâinea ca și pentru cel de unde mă trag. Înaintașii mei mi-au furnizat exemple puternice și atât de variate. Nu în ultimul rând, am moștenit, trecută și amplificată din generație în generație, curiozitatea de a cunoaște, de a pătrunde, apetența pentru învățătură.

Am socotit atunci că trebuie să fac ceva pentru acest neam mare și strălucit căruia îi aparțin. Și gândindu-mă bine, am ajuns la concluzia că tot ce puteam să

CANTEMIR MOȘOIU

**General
TRAIAN MOȘOIU**

Editura Grafoanaytis

Întreprind era să încerc să-i scot din uitare pe marii înaintași, chiar și pentru familia noastră, dar și pentru cercurile mai largi de interesați.

Pentru aceasta m-am hotărât să sponsorizez și să asigur publicarea unor volume care fie evocau viața și activitatea unora din înaintași, fie reeditau unele lucrări ale lor. Mi-au trebuit câțiva ani buni ca să colind pe la toate rudele cunoscuții după documente, fotografii, amintiri, ca și prin marile biblioteci, colecții de acte, până când am realizat o adevărată arhivă de familie. Am căutat apoi sprijinul unor colegi cărora le-am oferit informația dobândită pentru a-i da forma, ba uneori m-am implicat chiar în structurarea și elaborarea cărților respective.

2

Cantemir Moșoiu, strănepotul Gen. Traian Moșoiu

Cantemir Moșoiu, născut la 7 decembrie 1941, la Ploiești, a făcut studii primare și medii în localitatea natală (Liceul „Al. I. Cuza”). În anul 1971 a absolvit Facultatea de Arte Plastice „N. Grigorescu” - șase ani - secția sculptură, din București. A devenit profesor de desen, predând la Mizil, 13 ani, apoi a devenit titularul catedrei de Sculptură - Artă Decorativă la Casa Pionierilor din Slanic Prahova, 5 ani.

A obținut Premiul II pe țară cu lucrarea metodică **„Prelucrarea porțelanului în Casele Pionierilor”** și elevii cercului au luat Premiul II pe țară la concursul „România - Pământ strabun” de la Timișoara, 1989, cu lucrarea în porțelan, **„Hora”**.

Din 1990 este din nou profesor de desen la Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Ploiești.

A organizat numeroase expoziții, popularizate de mass-media locală, atât în Ploiești, cât și în alte localități. Concursurile elevilor Colegiilor Naționale „Mihai Viteazul” și „Al. I. Cuza” au devenit deja o tradiție în peisajul cultural-artistic al Ploieștiului. A coordonat lucrări care au obținut importante premii internaționale (**Kanagawa** - Japonia, **Troyes** - Franța).

A înființat un original Cabinet de desen la Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Ploiești și tot aici a început editarea singurei reviste școlare de profil din județ, **„Bucuria Culoarelor”**.

Din 1983 este membru al „**Național Geographic Society**”.

A efectuat călătorii documentare în Ungaria, Cehoslovacia, Germania, Polonia, Rusia.

În ultima perioadă s-a preocupat de studierea activității unor ascendenți ai familiei.

A sponsorizat și reeditat lucrările lui:

- Tiberiu Moșoiu **„Nicolae Mănescu Spătarul - călător în China”**,
- a fost coautor al lucrării **„General Traian Moșoiu”**, pentru care a primit la Casa Armatei București, Premiul **„Oștirea Militară”**, al „Revistei de Istorie Militară” - 2001,
- coautor al lucrării **„Profesorul și senatorul Aurelian Moșoiu o personalitate a lumii prahovene”**,

- reeditarea lucrării lui Aurelian Moșoiu **„Panegiricul Împăratului Traian”**
- reeditarea lucrării lui Ioan Moșoiu **„Branul și Cetatea Branului**, ediția a II-a,
- **„Curs de Caligrafie”** al Profesorului Nicolae Rădulescu (socrul lui A. Moșoiu)
- reeditarea lucrării lui Ioan Cibin **„Razbolul nostru”** ediția a II-a, lansată la Primăria Oradea, 2013.

În anul 2007 alcătuiește un **calendar** ce ilustrează manifestările dedicate Omagierii Generalului T. Moșoiu, după anul 1989.

- În 2017, autor al lucrării **„General Traian Moșoiu”**.

La 5 octombrie 2009, Primăria Municipiului Ploiești conferă Profesorului Cantemir Moșoiu cu prilejul Zilei Internaționale a Educației - **Medalia Omagială** - în semn de prețuire pentru întreaga activitate.

Exemplar gratuit

Atenția cea mai mare am acordat-o generalului Traian Moșoiu, fratele bunicului meu. Trei cărți au văzut lumina tiparului în răstimp de doua decenii. Când au început ele să apară, mai existau oameni care îl văzuseră, îl cunoscuseră pe general, fie direct, fie prin mesajele pe care le primiseră de la alții mai vârstnici ca ei. Aceste cărți erau deci foarte așteptate, lucru care s-a văzut după apariția lor.

A venit rândul bunicului meu, profesorul Aurelian Moșoiu. Am realizat o amplă monografie a acestui dascăl, om de cultura dar și om politic de suprafață, ajutor de primar, consilier și senator. Pe lângă aceasta, am publicat un frumos volum, a treia ediție a operei sale principale **Panegiricul împăratului Traian** - de Plinius cel Tânăr. Primele doua ediții ale acestei lucrări (o excelentă traducere și un valoros studiu introductiv) au apărut la Casa Școalelor cu trei sferturi de veac în urmă și erau de mult epuizate. La fel cum am procedat și cu lucrarea unei alte mari personalități a perioadei interbelice, un var al tatălui meu, Tiberiu Moșoiu. Am reușit să fac rost de un exemplar din volumul

lui - **Nicolai Mănescu Spătarul călător în China** - pe care l-am încredințat colegului Alex Dragomirescu spre republicare.

Mai mult, am făcut ceva în acest sens și pentru socrul bunicului meu, un celebru profesor de desen craiovean, elevul pictorului Theodor Aman. Am reeditat un - **Caiet de caligrafie** - o mică metodică a predării acestei discipline, care a făcut epocii în învățământul românesc, cu un secol în urmă.

Nu reușisem încă să cinstesc, în nici un fel, memoria unui var al tatălui meu despre care auzisem multe, foarte multe lucruri bune. Am regretat și regret și acum că pe Ioan Moșoiu nu am reușit să-l văd și

să stau de vorbă cu el, deși decenii bune nu ne-au despărțit nici 200 de kilometri. Am reușit să găsesc câteva din lucrările lui, dintre care cea mai interesantă mi s-a părut această prezentare a Branului, locul obârșiei neamului nostru.

Am crezut și cred și acum că era de datoria mea să retipăresc această carte pentru a o pune sub ochii generației de azi, chiar a familiei mele, unii membri ai acesteia neștiind măcar de existența strălucitului înaintaș.

Desigur aș vrea să mai fac o carte, între copertele căreia să adun viețile și faptele tuturor membrilor acestui neam puternic, sub titlul - *Cinci generații ale familiei Moșoiu*. Mă țin că nu voi mai reuși acest lucru și că această carte încheie strădania mea într-o pomenire a marilor înaintași.

Am căutat să aplic aceeași metodă ca atunci când eram la liceu, profesor de istoria artei și desen, ca datele povestite să fie însoțite de imagini, pentru a se fixa și mai bine în memoria cititorului.

Nu am insistat cu prea multe amănunte asupra activității militare, deoarece au fost scrise în alte cărți ale unor istorici.

3

„Astfel energicul general ardelean (Moșoiu) care și-a dus ostașii cu un avânt uimitor, chiar pentru cei cari știm ce înseamnă o înaintare românească, atunci când nu se lovește de piedica unui dușman, având mijloace de luptă incomparabil superioare, a fost primit cum rareori a fost întâmpinat un șef de cuceritori. Automobilul lui atât de îndrăzneț, mănânat mult înaintea regimentelor care înaintau, a fost literalmente copleșit, înăbușit de flori.

Și între florile de la Oradia – Mare, și florile din zilele grozave de la Niș, de la București, cu cari se lăudau alții, este o oarecare deosebire și în ce privește inima cu care au fost date și în ceea ce privește semnificația lor morală. Acelora cari ne tăgăduiau, la dușmani ca și la prieteni, încurcați în statisticile false ale meșterilor ce sunt Ungurii, dreptul de a pătrunde și a ne așeza acolo, nu ni se poate recomanda o literatură mai potrivită pentru convingere decât descrierile despre intrarea generalului român în Oradia – Mare.”

Nicolae Iorga

MUZEUL MILITAR NAȚIONAL - FILIALA ORADEA

Col.(r.) dr. Gheorghe Tudor Bihoreanu
Lt. col. (r.) Constantin Moșincat
Ing. ec. Ioan TulvanGeneralul Traian Moșoiu
Arhanghel al bătăliei pentru ArdeaEditura Imprimeriei de Vest
ORADEA 2002

Alb ouă reținem cu respect atenția cititorului asupra adevărului potrivit căruia a încerca să pui în pagină personalitatea inconfundabilă, în toată complexitatea ei și în autenticele ei dimensiuni a generalului Traian Moșoiu echivalează, sub multe raporturi cu încercarea de a cucerii Everestul! Ca atare, noi ne vom mărgini la a-i releva numai componenta militară, cu atât mai mult cu cât, în chip cronologic, această latură a prins făptură odată cu primirea Mirului focului războiului pe Valea Oltului în toamna anului 1916, o epopee română! Ca regulă, oamenii mari, iluștri, deosebiți, încap în morminte de marmură în panteonuri naționale, în statui de răspântie în capitole „de istoria oficială”.

Vrerea noastră, sinceră, este să-l „silim” pe Generalul Traian Moșoiu să încapă între copertile acestei cărți, care încearcă să-i fie un monument viu, destinat să-l apropie de inimile și casele oamenilor, de toate generațiile ce vor urma. Însuși „Achile fără Homer n-ar fi însemnat Achile, scria E. Lovinescu. Ar fi fost unul din mii de eroi, care au trecut pe pământ ca niște umbre din lipsa unui povestitor”.

Misia noastră nu este ușoară, deoarece ne propunem să ridicăm un monument viu istoriografic vorbind, unei personalități militare de excepție, care s-a înfipt de timpuriu în inimile, conștiința și sufletele românilor, în ipostaza de mare erou al războiului de întregire a României din anii 1916-1919, al cărei trecut este „biblia credinței și călăuza datoriei” pentru toate generațiile ce au urmat acelor evenimente de frumoasă și dulce amintire. E greu, nespun de greu însă să joci monografic rolul și să te transpui, să retrăiești pur și simplu, rolul marelui actor al câmpului de bătălie în cei aproape patru ani de război dur. Cu atât mai mult cu cât personalitatea sa nu încapă în matricea clasică.

Ar trebui să scriem o carte mai „groasă decât Cazania cea bătrână”, pentru a întrupa și evoca, la adevăratele dimensiuni, personalitatea incomparabilă, rolul și acțiunile generalului Traian Moșoiu în marea și necurmată bătălie pentru Ardealul în care s-a angajat ostășește, cu sabia în mână în august 1916 de pe meterezele Carpaților până la Budapesta, tot în august dar 1919, când opinca țaranului – ostaș român a devenit suverană deasupra Parlamentului Ungariei, iar generalul Traian Moșoiu, comandantul garnizoanei orașului de pe Dunărea Mijlocie, spre mirarea și supărarea mereu învinșilor de la Oltu Mare (955 e.n.). trebuie să ne mulțumim, volens – nolens, cu o fărâcă din ceea ce înseamnă și reprezintă inegalabila personalitate militară, esențialmente războinică.

Duhul salvării noastre vine din realitatea că a monografia biografia lui Moșoiu nu este o osândă, ci o plăcere și o datorie ostășească. Și apoi cei doi istorici tanchiști, cuprinși și deprinși cu fiorul bătăliei istoriografiei, nu se sperie de nimeni și de nimic. Cu atât mai mult cu cât eroul nostru a fost destinat parcă „din leagăn pentru cariera militară”, face parte din clasa oamenilor așezați pe meridianul ostășesc suprem.